

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2023-08-08
Besvaras senast
2023-08-22

Till utrikesminister Tobias Billström (M)

2022/23:897 Åtgärder mot Irak

Sveriges ambassad i Iraks huvudstad Bagdad stormades av ett hundratal demonstranter, och komplexet sattes dessutom i brand. Stormningen skedde efter att den oerhört inflytelserika shiapredikanten, milisledaren och politikern Muqtada al-Sadr hade uppmanat sina anhängare att protestera mot en tilltänkt koranbränning i Sverige. Således står det klart att värdlandet brustit i sitt åtagande att skydda en utländsk diplomatisk beskickning.

Efter att detta skedde var det minsta vi kunde förvänta oss en ursäkt från den irakiska regeringen samt ett löfte om att de gör sitt yttersta för att skydda vår ambassad. Så var inte fallet. I stället kom den närmast chockerande uppgiften att Irak kallar hem sin ambassadör från Sverige och samtidigt kastar ut den svenske ambassadören. Därtill har den irakiske premiärministern Mohammed Shia al-Sudani hotat att bryta samtliga diplomatiska relationer med Sverige om inte den svenska regeringen inskränker friheter i vårt land.

Det är naturligtvis viktigt med diplomatiska relationer också med regimer som tror sig kunna påverka vår yttrandefrihet. Vi har en stor irakisk diaspora i Sverige, samtidigt som värdet av svensk export till Irak uppgick till 2,7 miljarder svenska kronor under perioden 2016–2020, en siffra som dock lär minska framöver. Därtill finns det goda skäl att säkerställa en närvaro för att medverka till att de extremistiska grupper som härjar i landet, men också de politiska strömningar som gärna allierar sig med exempelvis Iran, inte blir alltför inflytelserika.

I slutändan är det dock främst Irak som har att förlora på försämrade relationer. För perioden 2022–2026 är 1,245 miljarder svenska kronor avsatt för u-hjälp till Irak, och den stora irakiska diasporan skickar därtill stora summor pengar hem till släkt och vänner. Dessutom har vi sedan många år bidragit militärt för att stödja den irakiska försvarsmakten med utbildningsinsatser genom Operation Inherent Resolve (sedan sommaren 2020 har det svenska bidraget främst nått stabs- och rådgivningsbefattningar).

Med facit i hand bör således den irakiska regeringen vara ytterst försiktig med hur de agerar, men de tycks förvånansvärt nog i stället vara tämligen självsäkra. Det är positivt att utrikesminister Tobias Billström så snabbt valde att kalla upp den irakiska ambassadören till UD, men undertecknad är nog inte ensam om att tycka att det krävs mer för att markera mot regimens agerande.

Mot bakgrund av att det nu gått en tid önskas utrikesminister Tobias Billström svara på följande fråga:

Vilka ytterligare åtgärder avser ministern att vidta mot den irakiska regeringen mot bakgrund av ovan nämnda händelser?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren